

SVENSKA
RUN - URKUNDER,

UTGIFNA

AF

RICHARD DYBECK.

Andra Samlingen.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS JOH. BECKMAN, 1857.

Södermanland. Öster-Rekarne härad, Stenqvista socken, Kolunda.

Kort efter det Runstenen under Nr 34 i första samlingen af detta arbete påträffades och allmångjordes, fanns denne, ej långt från den förre.

Stenqvista sockens fleste och märkligaste fornlemningar äro inom Kolunda bys område, som vidtager i närheten af och söder om kyrkan. Vägen mellan Stenqvista och Ärla kyrkor löper förbi Kolunda by, och der är vid en afväg till Husby socken en höjd invid det så kallade Nybygget, hvilken fordom hetat Ramsbacken.* Höjden har varit be- täckt med stenkretsar och grafkullar, af hvilka några få ännu återstå mellan de på sednare tider upptagna åkerlanden, och i vestra slutt- ningen närmast korsvägen står lutande Runstenen under Nr 748 i Bautil (Liljegr. 794).**

Hösten 1856 hade en äldre man efter erhållet tillstånd begynt upptaga ett mindre åkerland å höjdens östra sluttning. Å platsen var en rund grafhög, tolf alnar nedomkring och två alnar hög, hvars utjäm- nande kostade mycken möda, hålst han omgafs af en fast och tät fotkedja, samt svåra stenar voro lagde äfven inuti. Den ihärdige hade dock en- sam hunnit arbeta sig till midten af kullen, der en liggande större sten mötte och till hvars bortförande han måste anlita biträde. Då nu stenen blifvit ren från öfverliggande jord, fanns hans ena uppgåt varande flatsida ega runristning. På uppmaning af tillstädeskomne Skolläraren Carl Reinhold Kjellström lossades Runstenen derefter varsamt och fördes till en närstående stenhägnad, mot hvilken han nu är rest. Vid fortsatt gräfning der stenen legat träffades ett större lager af kol, blandadt med smärre ben, hvilket lager sträckte sig från midten nästan fram till fot- kedjans nordliga del. Närmare undersökning skedde icke.

Runstenen, af svartglimrig hård stenart, är 12—16 tum tjock. De fyra runraderna, med undantag af den öfversta, hvars slut möjligen gått förlorad genom någon afflagning, tyckas vara fullständiga och säkert är att stenen upptill ännu har sin ursprungliga trubbighet.

* Se Past. Anders Stenii berättelse om Stenqvista och Ärla. Handskr. från 1682 i Riksbiblioteket.

** Pastor i Stenqvista vid år 1672 har i en uppsats tagit det inom denne Run- stensslinga ristade ansigtet med derunder varande prydliga kors för en »munk i messe- skrud». — »Ett lijtet stycke derifrån (nl. Runstenen) står en *stoor börk*, medh stoorä hengande grenar på alle hennes sidor. Är nogot mehr än halfannan famn tiok och kallas den *Ramerska börken*».

Den svårtydiga inskriftens runor äro följande:

ÞṚṚ : ʒṚṚ : ʒṚṚ : ʒṚṚ(Ṛ)
ÞṚṚṚṚṚṚ : ṚṚṚ : ṚṚṚṚṚ
*ṚṚ · ṚṚṚṚ : ṚṚṚ : ṚṚṚṚṚ
ṚṚṚṚ ṚṚṚṚ ṚṚṚṚ(Ṛ)
ÞAIR SITU STIN SUNI(N)
ÞURKITILS AUK FULKU
HIAR FAÞUR AUK MUÞUR
IFTIR KIARÞU TRIKI(L)A.

Grafvarna å Ramsbacken hafva genom en grafsträcka säkert stått i samband med fornlemningarna i Ragnelsbacken, belägen norr ut i Kolunda gårde. Här återstå än flere mer och mindre skadade kullar, stenkretsar och fallne bautastenar. I östra sluttningen och jäms med den nämnda vägen är en i båda ändar spetsig skeppssättning, trettio alnar lång och åtta alnar bred. De reste för- och akter-stenarne äro nästan lika höga: nära två alnar. Ett annat stenskepp har legat i samsträckning dermed. Men deraf äro endast spridda lemningar i behåll.*

